УДК 658.14

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ» РІЗНИМИ МЕТОДАМИ

***К.Е. ШКУРО*[1], *Н.О. ВЛАСОВА*[2*]**

[1] *магістрант кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та фінансів, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

[2] *професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та фінансів, канд. економ. наук, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

[*] *email: nvlasova.vlasova@yandex.ua*

Узагальнена вартість підприємства як суб'єкту бізнесу дорівнює поточній вартості майбутніх вигод від його функціонування за умов необмеженого терміну існування. На момент ліквідації вартість підприємства визначається чистою виручкою від розпродажу його активів.

Сукупність активів цілісного майнового комплексу вимагає інших підходів до оцінки їхньої вартості в порівнянні з оцінкою окремих видів активів. У процесі такої оцінки повинні бути враховані витрати праці по формуванню цілісного майнового комплексу; оптимальність сформованої структури його активів та їхня здатність генерувати прибуток; ступінь фізичного та морального зношування окремих видів активів і ряд інших факторів.

Необхідність оцінки сукупної вартості активів підприємства як цілісного майнового комплексу проявляється в цілому ряді випадків: покупка окремих підприємств із метою диверсифікації виробничої діяльності, проникнення на інші регіональні ринки, усунення конкурентів; злиття (поглинання) окремих підприємств із метою посилення спільного виробничого та фінансового потенціалу; приватизація і т. ін. Крім того, необхідність оцінки вартості активів підприємства, як цілісного майнового комплексу, виникає при придбанні великого пакета його акцій, заставі майна або його повного зовнішнього страхування, процедурах банкрутства та санації й в інших випадках.

Методи оцінки вартості сукупних активів підприємства як цілісного майнового комплексу досить різноманітні. У практиці фінансового менеджменту їх прийнято підрозділяти на чотири основні групи – 1) балансової оцінки; 2) оцінки вартості заміщення; 3) ринкової оцінки; 4) оцінки по капіталізації прибутку.

Акціонерна форма власності ПАТ «Укртелеком» визначає необхідність досліджень щодо реальної вартості його активів, акціонерного капіталу, окремих акцій й бізнесу в цілому. Це важливо для інвесторів, кредиторів та власників підприємства. Знання та визначення шляхів забезпечення максимізації багатства власників дозволяє приймати обґрунтовані менеджерські рішення у процесі управління активами, залучення інвестицій та кредитних ресурсів, визначення напрямів реструктуризації, реорганізації компаній тощо.

Розрахунки вартості компанії ПАТ «Укртелеком» станом на кінець 2014 року різними методами: витратним, порівняльним та доходним – виявили значні розходження у кінцевих показниках. Найбільш висока оцінка 6 млрд. 704,0 млн. грн. відповідає порівняльному методу, який визначає можливу ринкову вартість підприємства в умовах сучасного стану кон'юнктури ринку підприємств-аналогів (ПрАТ «МТС України» та компанії Київстар»). Витратний підхід базується на об'єктивних судженнях та фактичних оцінках майна компанії на кінець 2014 року. Вартість склала – 3 млрд. 744 млн. грн. Оцінка вартості на основі доходного методу, що відбиває граничну вартість, яку інвестор готовий заплатити за умов відповідного використання об'єкту та прийнятої ставки доходності, продемонструвала найменші показники 2027,8 млн. грн. Це обумовлено низкою зовнішніх та внутрішніх чинників:

- кризовий стан економіки України та нестабільність зовнішнього середовища підвищує операційні та фінансові ризики;
- зниження попиту населення на фіксований телефонний міський та міжміський зв'язок;
- високий рівень конкуренції на ринку послуг телекомунікації та постійні інтенсивні технічні та технологічні зміни;
- значне підвищення тарифів на енергоресурси для підприємств компанії, що негативно впливає на поточні витрати;
- високі відсотки за використання банківських кредитів звужує можливості щодо залучення інвестицій в інноваційні сучасні технології;
- недостатньо інтенсивні зміни у структурі послуг компанії на користь більш високодохідних видів комунікацій: мобільного зв'язку та послуг доступу до мережі Інтернет;
- не завжди обґрунтована чисельність виробничого та адміністративного персоналу, яка значно вища відповідно до показників підприємств-аналогів й повинна скорочуватися у зв'язку із зменшенням більш трудомісткої послуги – фіксованого телефонного зв'язку;
- передкризове фінансове становище, висока частка кредиторської заборгованості у формуванні необоротних активів підприємства тощо.

Для стабілізації та підвищення вартості ПАТ «Укртелеком», на наш погляд:

- по-перше, необхідно провести реструктуризацію виробничої сфери, що дозволить диверсифікувати види діяльності та диференціювати види послуг, що надаються населенню та суб'єктам підприємництва. Це дозволить підвищити доходи від основної діяльності й за нашими розрахунками збільшити дисконтований грошовий потік на 548,0 млн. грн.;
- по-друге, на основі реструктуризації виробничої сфери та структури управління скоротити за прогнозований період чисельність персоналу у 2 рази, що позитивно вплине на чистий прибуток та збільшить дисконтований грошовий потік на 402,0 млн. грн.

За рахунок цих пропозицій середньозважена вартість компанії ПАТ «Укртелеком» підвищиться на 285,0 млн. грн.